

А. Ю. ШАХНО, докт. екон. наук, доц., О.О. ЄПК, здобувач,
Криворізький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні сучасний економічний розвиток будь-якої країни світу має тенденцію до інноваційного розвитку. Найперспективнішим напрямком підприємницьких капіталовкладень є інвестиції в людський капітал, що пов'язано з розвитком людини в цілому й визначає його як основне джерело бізнесу, що дозволяє отримати найбільший і довгостроковий соціально-економічну ефект. Економічне зростання країни залежить від розвитку людського капіталу, який є головним чинником конкурентоспроможності національної економіки та сприяє насамперед підвищенню продуктивності.

Одним із найважливіших напрямів інвестування як держави, так і підприємства, є інвестиції в людський капітал. Це, в першу чергу, напрями інвестування в освіту, капітал охорони здоров'я, трудовий капітал, науковий капітал, інноваційний та інформаційний капітал, міграційний капітал та капітал культури, мотивації тощо. Протягом життя людиною накопичується певний запас здоров'я, знань, умінь, навичок, який цілеспрямовано використовується в різних сферах життя суспільства, що, насамперед, підвищує ефективність праці на підприємстві й виступає важливою цінністю різних бізнес-структур [1]. При порівнянні всіх видів інвестицій та їх напрямів у людський капітал найважливішими є інвестиції в освіту та охорону здоров'я.

Розглянувши концепцію інвестування в людські ресурси та визначивши найважливіші інвестиції підприємства, слід зазначити, що особливостями процесу інвестування в людський капітал є такі: 1) характер та види інвестицій у людину зумовлені історичними, національними, культурними особливостями та традиціями [2]; 2) очікувані результати від інвестування в особистість залежать від періоду активної праці людини; 3) людський капітал здатен накопичуватися та множитися; 4) інвестиції в людський капітал є перш за все найбільш вигіднішими та безризиковими; 5) формування людського капіталу потребує значних витрат не тільки індивіда, родини, але й держави, підприємства в цілому; 6) отриманий результат залежить від часу інвестування в людський капітал; 7) не всі здійсненні витрати в людину вважаються інвестиціями, а тільки ті, що сприяють розвитку людини, економічно доцільні й приносять користь суспільству тощо. Процес інвестування в людський капітал може здійснюватися на таких рівнях: особистісному – формування капіталу окремих осіб; мікрорівні – формування людського капіталу підприємства; мезорівні – формування людського капіталу регіонів і галузей; макрорівні – формування національного людського капіталу всієї країни; глобалізаційному (рівень формування та розвитку людського капіталу транснаціональних корпорацій) [1].

До заходів підвищення ефективності процесу інвестування в розвиток людського капіталу можна віднести: розробка стратегії оновлення освітньої системи та охорони здоров'я; залучення бізнес-структур до фінансування освітньої та наукової сфери; наближення соціального захисту та забезпечення розвитку людини у відповідності до потреб внутрішнього розвитку суспільства; оптимізація складу професійно-освітньої підготовки людського капіталу відповідно до сучасних економічних потреб держави; впровадження інноваційної освітньої моделі «навчання протягом життя»; створення умов для безперервної освіти протягом життя, здобуття знань та підвищення кваліфікації, яка є фундаментом формування людського капіталу та прогресу суспільства;

Таким чином, визначаючи особливості процесу інвестування у розвиток людського капіталу бізнес-структур та заходи покращення інвестування людського капіталу, можна сказати, що розвиток особистості в умовах підприємницької діяльності є важливою потребою для розвитку підприємства та є запорукою зростання конкурентних переваг як бізнес-структур, так і національної економіки в цілому. Однак, сучасний стан інвестицій в людський капітал в Україні вимагає більш рішучих дій у процесі інвестування і має на меті подвоїти рівень інвестицій, виходячи з досвіду розвинених країн.

Список літератури

1. Шахно А.Ю. Людський капітал в умовах глобалізації: оцінювання, розвиток та державне регулювання. Кривий Ріг: Видавництво ФО-П Чернявський Д.О. 2019. 360 с.
2. Самборська О. Ю. Людський капітал як фактор економічного зростання/ О.Ю. Самборська// Економіка АПК. 2019. № 6. С. 65 – 66. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/E_apk_2019_6_10.pdf.